

Yttrande över Fiskeriverkets regeringsuppdrag

Fritidsfiske & fritidsfiskebaserad verksamhet.

1 Fiskeriverkets ansvar för alla kategorier fiskande

SeFF anser att det delade övergripande ansvar som nu föreligger mellan Naturvårdsverk och Fiskeriverk bör ses över. Det borde faktisk bildas ett nytt verk med helhetsansvar för marin naturresursförvaltning. Som då också ansvarar för alla kategorier fiskande. Detta om regeringen menar allvar med en svensk/EU förvaltning byggd på ekosystemsansats och försiktighetsprincip. Men då handlar det också om att erkänna behovet av formella förvaltningsregelverk för lokala och regionala ekosystem. Vilket ju är en grundläggande brist i nuvarande ordning.

SeFF har sedan bildandet för drygt 10 år sedan med enfaz påpekat nödvändigheten av att fritidsfiskebaserad verksamhet ska ur myndighetsperspektiv betraktas som näringsverksamhet. Dessutom en allt viktigare del av nutida svensk landsbygdsutveckling. De utredningar Fiskeriverkets utredning refererar till drar ju i allt väsentligt samma slutsatser. Och därigenom följer då nödvändigheten att i lagstiftning och myndighetsutövning betrakta fisketurismföretagare som naturresursbrukare. Och inte som i nuvarande fiskerilag, betrakta denna näringsverksamhet som en fritidssyssla.

SeFF anser att likhet inför lagen, propotionalitetsprincipen, och det redovisade faktum att svenska fisketurismföretagare på svenska landsbygden ekonomiskt omsätter det femdubbla jämfört med yrkesfisket t o m bör kunna övertyga den mest skeptiske, till att fritidsfiskebaserad näringsverksamhet i form av naturresursbrukare bör jämföras med yrkesfiske.

Och detta är väl i praktiken närmast en fråga om hur olika politiska partier ser på svensk landsbygdsutveckling.

Ska fiskresurserna i allt väsentligt brukas som tidigare, eller ska man ta hänsyn till samhällsekonomisk avkastning, och även i verkligheten tillvarata en stor svensk naturresurs? Och därmed i slutändan återföra lands- och kustbygdernas samhällsekonomi en biologisk resurs. Detta genom nya direktiv, bemyndiganden och ny fiskevårdslag?

SeFF vill också påtala att det inte räcker med att Fiskeriverkets ansvar förtydligas. Vad som behöver förtydligas är hur svenska myndigheter hanterar fritidsfiskebaserad näringsverksamhet, som är utspridd på en rad olika myndigheter.

Visst behöver Fiskeriverkets ansvar förtydligas. Men det behövs också en starkare koppling mellan Glesbygdsverk, Naturvårdsverk, Nutek och Fiskeriverk avseende fritidsfiskebaserad verksamhet. Samt inte minst att samma budskap når ut till Ist-regioner och i slutändan entreprenörer, från alla dessa statliga verk.

2 Fiskeriverket bör bemyndigas att fördela fiskemöjligheter mellan olika kategorier av fiskande.

SeFF anser att Fiskeriverket bör erhålla detta bemyndigande snarast. Vi hävdar att detta är en nyckelfråga för hela fritidsfiskebranschen. För förutsättningen för en svensk utveckling av fritidsfiskebaserad näringsverksamhet är delaktighet i rådigheten över resursen fisk.

Nationellt, regionalt och lokalt. Genom en samförvaltning som i regelverk beaktar de marina ekosystemens lokala variationer.

Fördelning och förändring av fiskemöjligheter är en grundförutsättning i byggandet av fritidsfiskebaserad näringsverksamhet. Gamla fiskerättigheter, vattendomar samt gamla regleringar av fiskevårdsområden utgör idag stora hinder för att kunna erhålla en stabil ekonomisk utveckling i dessa områden. Här krävs ett mer modernt synsätt på naturresursförvaltningen, vilket bör ske genom utbildning i fiskevård. Genom myndighetskrav.

SeFF anser rent allmänt att det vore en fördel för landsbygdsutvecklingen runt svenska kusterna att Fiskeriverket kan fördela fiskeresurser mellan olika kategorier fiskande. Dagens system är ju helt vettlöst ur både biologiskt och ekonomiskt perspektiv. Exempelvis svensk torskkvot i Skagerack fiskas i huvudsak upp under några månader på våren. I fiskredskap anpassade för räkfiske! Sedan fortsätter torskuttaget året ut genom att de redskap yrkesfisket generellt använder inte är selektiva. Torsken fångas och dumpas under landningsförbudet hela året ut. Så fiskeridödligheten är sannolikt minst fyrdubbel mot fastställd TAC. Och under 30 år har några få okunniga politiker undrat varför inte torskartsbestånden ökar när papperskvoterna årligen minskar?

Men därför är det också sedan länge fullständigt obegripligt att inte Fiskeriverket avsatt en kvotandel till lokala konsumtionsfiskare så att dessa kan förse lokala marknader längs svenska kusten med vuxen fisk året runt. Det är ju en stor fördel för en samverkande lokal turistnäring om lokala yrkesfiskare kan förse besökande turister med färsk nyfångad fisk året runt.

3 Fiskeriverket skall kunna fastställa mer ambitiösa nationella förvaltningsmål än vad som följer av den gemensamma fiskeripolitiken.

SeFF delar till fullo denna bedömning. Det är dessutom så att det redan idag gått utmärkt för Fiskeriverket att föreskriva strängare regler än vad den gemensamma fiskeripolitiken föreskriver. Om den politiska viljan fanns. Exempel i kusthavet är härvidlag existerande tekniska regleringar i Gullmarsfjorden, Koster-Väderöfjorden, Uddevalla fjordarna, samt inom svenska territorialgränsen (3-4 sjömil utanför baslinjen) Det finns dessutom av EU en erkänd 12 mils kustzon som politiker och Fiskeriverk har till förfogande, Exempelvis UK, Irland och Shetlands självstyre använder sig av 12 milszonen för regionala förvaltningsregelverk

SeFF vill härför också påpeka att bristen på adult fisk i kusthavet är det största hindret för utveckling av svensk fisketurism i kusthavet. Sedan ska naturligtvis inte de stora förvaltningsbristerna i sjöar och vattendrag underskattas.

Fiskeriverkets skrivning ”Vid fastställande av nationella mål **kan** hänsyn tas till ekosystemsansats, MCY och individstorlek.

Det ska naturligtvis stå **skall**. Detta i beaktande av de rapporterade bristerna med fastställda miljömål gällande ”**Hav i balans** samt **Levande skärgård**. Sverige har dessutom ratificerat konventioner på området. ICES rekommendationer bör ligga till grund för exploateringen av fiskbestånd. Varken politiker eller lobbyister har visat några som helst biologiska eller ekonomiska positiva resultat vid sin överprövning av ICES rekommendationer. De senaste

trettio åren kan väl ur marint naturresursperspektiv närmast betraktas som statligt subventionerad naturresursskövling av både Östersjön och Nordsjön.

Ett svenskt ekosystemsbaserat fritids & yrkesfiske förutsätter att 90 % av exploaterade bestånd **skall ha** uppnått lekmognad före fångst oavsett fångstkategori fiskande eller redskapstyp. Dessutom skall sådana fångstmetoder användas så att inte övriga marina organismer påverkas negativt.

Det är ju definitionen av ekosystemsansats och försiktighetsprincip sammantaget, som enligt regeringsdirektivet till Fiskevårdslagsutredningen **SKALL** vara svensk förvaltningsgrund.

Så inom 12 milszonen kommer dessa nya mål i konflikt med EU:s regelverk. Dessutom också i konflikt med bilaterala avtal mellan Sverige och Finland, Danmark samt Norge. Dock inte inom 3- 4 milszonen exklusive Öresund. I Öresund är förvaltningen delad med Danmark.

Så för att införa ekosystemsansats och försiktighetsprincip som bas i svensk/EU fiskeriförvaltning krävs att dessa nya förvaltningsprinciper införs i de bilaterala avtal som löper sedan 1930-talet. Därför blir det helt nödvändigt att omförhandla dessa avtal med respektive Finland-Danmark och Norge. Vilket Norge knappast kan ha något emot, de har ju generellt en mer modern och hänsynstagande fiskeriförvaltning i sin egen zon.

4 Registrering av och krav på fångstrapportering i fiske med stöd av enskild rätt i yrkesmässig omfattning.

SeFF anser det som en självklar skyldighet att fisketurismföretag som erhåller status som naturresursbrukare, via av myndigheter tilldelade särskilda licenser, därmed också har rapporteringsplikt.

5 Fiskeriverket avser att regelbundet samla in fångststatistik för fritidsfiske enligt av Fiskeriverket redovisad modell.

SeFF är enbart positivt till att Fiskeriverket följer upp fritidsfiskebaserad näringsverksamhet. Det kan bara vara en fördel för seriösa företag att verksamheten erhåller en uppföljande och kontinuerlig uppmärksamhet. Det är ju i hög grad frågeställningar inför Fiskeriverkets utredning som lyft samhällsintresset för fritidsfiskebaserad verksamhet. En verksamhet som tidigare i hög grad negligerats av både politiker och myndigheter.

6 Fiskeriverket bör få ansvar för områden av riksintresse för fritidsfiske.

SeFF anser att det är oerhört viktigt att särskilt intressanta områden för fritidsfiske och fritidsfiskebaserad verksamhet identifieras snarast. Som mycket riktigt utredningen påpekar är ju oklarheterna härvidlag mellan Naturvårdsverk och Fiskeriverk ett hinder. Men att helt överföra ansvaret till Fiskeriverket hörs lite äventyrligt utan att genomförandet närmare preciseras. Både Fiskeriverkets och Naturvårdsverkets roller som naturresursvårdare är ju ifrågasatta. På goda grunder av de marina förvaltningsresultaten att döma. Att en strukturell förändring är nödvändig är uppenbart. Men om Fiskeriverket erhåller det övergripande ansvaret för fritidsfisket, krävs naturligtvis att Fiskeriverket organiserar en helt ny avdelning

för fritidsfiske och dess fiskevård, inkluderat marin naturresursvård inom svenskt ansvarsområde. Vilket sannolikt vore bra för både fritidsfiskesektorn och Fiskeriverket. SeFF rekommenderar att regeringen låter utreda Fiskeriverkets förslag härvidlag noggrant. Samt att fritidsfiskesektorn via Fiskeriverkets rådgivande grupp för fritidsfiske erhåller formellt uppdrag att delta i denna för sektorn så viktiga fråga. Samt i beaktande av förväntade kommande förändringar bör arbetsgruppens status och arbetsuppgifter revideras och gruppen inbjudas att mer aktivt ta del av förändringsarbetet än tidigare varit fallet.

7 Den maximala redskapsmängd som får användas vid fritidsfiske bör utredas.

SeFF delar Fiskeriverkets bedömning att det är nödvändigt med en översyn av fritidsfiskets maximala redskapsmängd. Detta gäller särskilt regelverket kring mängdfångande redskap, men också riktade redskap typ burar.

SeFF anser det är oerhört viktigt ur demokratisynpunkt att vid fastställandet av alla förändringar av fritidsfiskets redskapsmängd dessa slutgiltigt behandlas av Fiskeriverkets rådgivande grupp för fritidsfiskefrågor. Och inte behandlas i någon annan av Fiskeriverkets rådgivande grupper, utan insyn från fritidsfiskets organisationer.

Fiskeriverkets rådgivande grupp för fritidsfiskefrågor bör därför gällande fritidsfiske erhålla en ny och mer formell status. Särskilt nödvändigt blir ju detta när fritidsfiskebaserad verksamhet enligt Fiskeriverkets egen utredning anses bör betraktas som näringsverksamhet och inte fritidsverksamhet.

8 Fiskeriverket bör få ett tydligt angivet ansvar för samordning och uppföljning av fisketillsynen.

SeFF delar till fullo Fiskeriverkets syn på att fisketillsynen bör effektiviseras. Även att det sker en samordning mellan Fiskeriverket och Ist angående fisketillsynen. Men även tillsyn av Naturvårdsområden innehållande fågel- och/eller sälskydd fastställda av Naturvårdsverket bör erhålla en betydligt starkare tillsyn än som är fallet idag. I de fall där landstignings- och besöksförbud gäller saknas i allt väsentligt idag någon annan tillsyn än sporadisk genom kustbevakningen.

SeFF vill framföra att exempelvis fisketurismföretagare som samtidigt erbjuder allmänheten events baserade på naturturism, även samtidigt kan erhålla tillsynsstatus vid sina mer kontinuerliga besök i säl- och fågelskyddsområden.

Exempelvis genom rätt att under korta lämpliga perioder besöka, men också samtidigt informera om besöks/tillträdsförbud i fredade zoner kring exempelvis ett sälskyddsområde. Det är ju klarlagt att exempelvis sälarna känner igen besökande båtar, och att en båt med frekventa besök inte utgör samma störning. Detta när sälarna själva får bestämma den störningsfria zonen. Det ligger ju inte i en sådan företagares intresse att på något sätt utgöra en störning på den art som kunder betalar för att beskåda.

Däremot har under årens lopp konstaterats att när fritidsbåtar bryter mot strandskydd och besöksförbudszon så lever störningen kvar flera dagar.

SeFF bedömer att om besöksevent i naturskyddsområden riktas till korta besök, av för de skyddade arterna, på kända tider och med samma färdmedel, minskas störningarna till ett minimum. Och därför bör i naturvårdsområden bildade för fisk- fågel- och djurskydd

staten verkligen beakta dessa fakta. Samt kunna se besöksentreprenörer som en resurs och en del av artskyddet genom tilldelat begränsat tillsynsansvar.

Denna typ av tillsyn utvecklas stadigt i utvecklingsländer eftersom effektiviteten i tillsynen ökas med lokalt ansvarstagande. Dessutom mångdubblas frekvensen i tillsynen.

Det är ju inte heller någon inskränkning i allemansrätten eftersom tillsynen just syftar till att upprätthålla rätten att se vilda arter i en för arterna lämplig miljö utan störningar.

När en fungerande tillsyn införs kommer ju resultaten av regleringar snabbt. Exempelvis har införandet av sattelitspårning i fiskeflottan lett till att fiskfusket inom det pelagiska fisket i Nordsjöområdet minskat. Dessutom så mycket att exempelvis makrillen åter visar sig i stora mängder längs svenska västkusten i varierande årsklasser, vilket inte skett sedan 1960-tal.

9 Länsstyrelsernas ansvar för fisketillsynen bör förtydligas.

SeFF delar fiskeriverkets utrednings slutsatser.

10 Fiskeriverket avser att vidta lämpliga åtgärder för att främja tillgängligheten till fritidsfiske.

SeFF delar i allt väsentligt Fiskeriverkets bedömning. SeFF vill även här framföra att inte bara medelsbegränsningar utgör hinder. Utan även att det krävs en översyn av både gamla vattendomar och en granskning av hur fiskevårdsområden sköts. Det är uppenbart för SeFFs medlemmar att just skötseln av fiskevårdsområden alltför ofta är mycket eftersatt i Sverige. Och många av de regleringar som finns, på intet sätt beaktar fisken som förnyelsebar resurs ur ett ekosystemsperspektiv. Utan i huvudsak enbart fördelar fiskerättigheter av gammal hävd. Den typen av s.k. fiskevårdsområden bör av myndigheterna ges en grundlig granskning. Medel bör avsättas för att utbilda fiskevårdsområdesansvariga i fiskevård.

11 Fiskeriverkets bemyndigande att medge särskilt tillstånd som medger undantag från redskapsbegränsningar för Fisketurismföretag.

SeFF anser att bakgrundsbeskrivningen i styckena 1 till 5 är relevanta. Angående stycke 6 så är första delen av inledande rad utmärkt, men andra delen bör formuleras om. Det skall definitivt inte stå ”men samtidigt inte lika många redskap som gäller för en licensierad yrkesfiskare”.

Bakgrunden till vår begäran grundar sig på yrkesfiskets skaldjursfiskes redskapsbegränsningar på västkusten. Som är tillkomna genom fritidsfiskande trålfiskares önskemål.

Vid burfiske efter krabba har yrkesfisket ingen begränsning av antal redskap. För fritidsfiskebaserad verksamhet vid krabbsafari behövs antalsmässigt cirka 30 burar per dag (15 per fiskeaktivitet).

Idag är tillåten mängd högst 6 st för dem som inte har yrkesfiskelicens.

Vid burfiske efter Havskräfta har yrkesfisket en begränsning på 800 burar per man. En havskräftsafari kräver cirka 40 burar (beräknat på två turer per dag a 3-4 timmar) Idag finns en maximal fritidsfiskebegränsning på 6 st burar. Dessutom krävs särskilt tillstånd även för yrkesfiskare att bedriva burfiske efter havskräfta med fler burar än 6 st.

Detta gör att nästan ingen fisketuristföretagare på västkusten idag bedriver riktade havskräfts- eller krabbsafari, utan i undantagsfall endast som komplement vid fisketurer.

Vid burfiske efter hummer har yrkesfisket en begränsning på 50 burar per man. Fritidsfisket begränsning är 14 burar per man.

Fisketurism Hummersafari

För att bedriva hummersafari i företags- och upplevelsemässigt effektivt, krävs minst 50 burar. Detta för att halva antalet måste stå inomskärs (sjöhävning-bekvämlighet-säkerhet). Väder varierar. Avkastningen fångad hummer per bur inomskärs är generellt mindre. Därför halva antalet inomskärs-den andra utomskärs. En hummersafari tar 3-4 timmar, det dras cirka 15-burar.

Därför behöver fisketurismföretagaren vid hummerfiske minst lika många burar som dagens yrkesfiskare om fisket ska vara av seriös kvalitet för företagets gäster.

OBS. Det är ju inget som hindrar Fiskeriverket att reglera yrkesfisket efter hummer som de reglerade ålfisket. Det är ju bara en bråkdel av de licensierade yrkesfiskarna som bedriver kommersiellt hummerfiske. Ge dessa som redovisat hummerförsäljning rätt att bruka 100 hummertinor. (fler kan de inte bruka per dag) Och likställ övriga licensierade yrkesfiskare med fritidsfiskare, för det är ju det de är.

Då skapas ett utrymme för att öka fisketurismens hummerburars antal.

Sammanfattningsvis är ju nuvarande fiskevårdsreglering mycket märklig, när flest redskap tillåts på den av Fiskeriverket bedömt mest hotade arten. Förmodligen har beslutsfattarna haft andra syften för sina beslut än att basera dessa på hållbart utnyttjande.

Men ta bort generaliseringen att fisketurismföretagare inte ska ha lika många redskap som licensierade yrkesfiskare. Det måste bero på arten-fisketrycket-nuvarande redskapsbegränsning-nuvarande utnyttjande. SeFF hänvisar också till 1-2-3 styckenas motiveringar avseende Fiskeriverkets eget förslag.

Tillståndet bör ges till företaget, men bör kopplas, liksom yrkesfiskelicensen till person. Dessutom ska det kopplas till företagets båtar. Det ska framgå att endast särskild båt får användas. Denna båt bör erhålla ett registreringsnr för underlättande av kontroll. Kraven på ekonomisk omfattning bör likställas med kraven på yrkesfisket. Det bör också framgå att verksamheten är av väsentlig betydelse för försörjningen liksom för yrkesfiskets licens. SeFF anser att fisketurismföretagares regelverk ska grundas på likställdhet som näringsutövare ur lagstiftningsperspektiv.

Angående krav på ekologisk och marinbiologisk kunskap så är det ju bara positivt.

Sen bör det finnas en öppning för fisketuristföretagare att kunna övergå till yrkesfiske, eftersom det motsvarande finns. Det är också bra för yrkesfiskets rekryteringsbas om det finns

en bredare bas att komma in i yrket på. Särskilt i beaktande av nyrekryteringsbehovet inom segmentet lokala konsumtionsfiskare.

Båten/ fartyget skall naturligtvis inte ingå i fiskeflottan, men det ska vara en tydlig koppling mellan turistfiskelicens och båt.

SeFF anser att regeringen snarast bör bemyndiga Fiskeriverket att ge dispens till fisketuristentreprenörer avseende redskapsmängd. Detta i avvaktan på att en ny fiskevårdsplan är färdigprocessad och fisketuristbaserad näringsverksamhet kan ges formell turistfiskelicens på samma kriterier som en yrkesfiskelicens.

12 Fiskeriverket avser utarbeta individuella förvaltningsmål och åtgärdsplaner i samförvaltningsforum.

SeFF begär införande av regionala ekosystembaserade samförvaltningsområden i hela svenska kusthavet, älvarna och de stora sjöarna.

Med formella regelverk som beaktar variationer i lokala ekosystem.

SeFF refererar till exempelvis Gullmars- eller Koster-Väderöfjorden.

Dessa regionala-lokala samförvaltningsområdens lokala ansvar bör naturligtvis byggas på miljöbalkens kriterier. Kommuner-lokalorganisationer bör ingå i det formella lokala förvaltningsrådet. LST bör ha en tillsynsroll. Och Fiskeriverket bör ha det övergripande ansvaret för att förvaltningen sker inom ekosystemsansats och försiktighetsprincip.

För SeFF styrelse

Bo Hansson

Ordf.

Postadress Sveriges Fisketurism Företagare
C/O Klarafors AB
Industrileden 5 B
667 32 Forshaga

Hemsida www.seff.org

E-post info@seff.org

Mobil ordf. 0707 122 883

E-post ordf. fisketurism@telia.com